

30 gr.

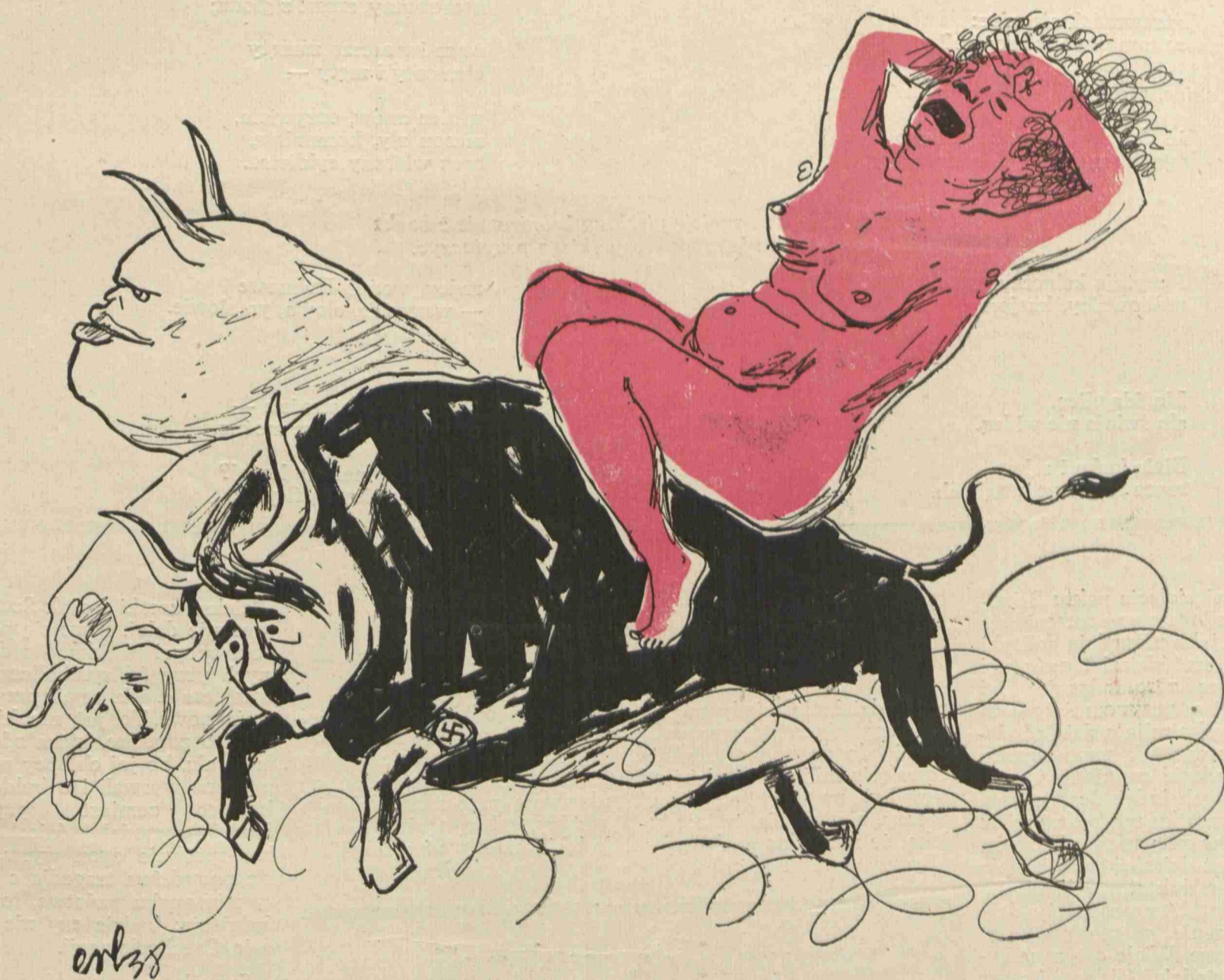
L. FOKSZAŃSKI: PISMO WYPUKŁE

Szpile

Nr 39 Rok IV

„PRAWDZIWA CNOTA KRYTYK SIĘ NIE BOI” (KRASICKI)

18.IX. 1938

rys. Eryk Lipiński

Porwanie Europy

PISMO WYPUKŁE

Na ulicy, pod domem
w słońcu stał niewidomy.

Białą laską się wspierał,
w rękę trzymał kuriera.

I spoglądał na słońce,
a w ceracie miał gońce...

Podszedł błądy urzędnik,
dał dziesiątkę, wziął dziennik.

Podszedł kelner z naprzeciw,
i już łeb ma w gazecie.

Podszedł jeszcze pan radca,
który z sądu powracał.

Potem — doktor, pułkownik,
woźny, szewc, pan kierownik,

dwaj przyjezdni z Krakowa,
kasjer, pani Hahnowa...

Przewracali stronicę:
co tam pisze w kronice?

A w kronice, proszę państwa, pisało różnie:

że Czech podły zdradziecko
gnębi mniejszość niemiecką;

*I jeszcze dużo i rozmaicie pisało w kronice, ale z braku
miejsca nie mogą wszystkiego przytoczyć.*

I czytają kelnerzy,
pułkownicy, kasjerzy,

I co się okazuje?

Idą, idą ulicą,
ale świata nie widzą.

Biała laska i ręka
maca mury po wnękach.

że sąsiedzi się zbroją,
bo chcą bronić pokoju;

że tam lud z przyjemnością
codzień żywi się kością,

i nad ogniem wygasłym
chleb smaruje tam hasłem;

że Gdańsk w dowód przyjaźni
już zaplecza nie drażni,

choć się ktoś tam — tubylec —
znów zapomniał na na chwilę;

za to znowu zawitał
Wielki Łowczy z wizytą,

i już pięknie się ubrał
i ustrzelił nam żubra;

że wynika z cyfr ściśle,
że znów ruch jest w przemyśle;

że Jan Ryś, tkacz z zawodu,
bezrobotny, zmarł z głodu;

że znów szerzą zamęty
elementy i męty —

winien znów, oczywista,
mason zły, komunista,
oraz wieczny cyklista...

radcy, woźni, Hahnowe
— wszystko, słowo, po słowie.

Noga stąpa ostrożna —
czy tu iść jeszcze można,

czy zatrzymać się lepiej?
— Czytelnicy są ślepi.

Dziesięciolecie paktu Brianda—Kelloga o wyrzeczeniu się wojny jako narzędzia polityki przez sześćdziesiąt państw i doroczne zgromadzenie Ligi Narodów przypomniły nam jak szybko mijają dzieła ludzkie. Prawie tak samo szybko jak wielkość, znaczenie i potęga samych ludzi. Jest w tym wiele smutku na teraz i wiele nauki na przyszłość. Kto wie, co za lat dziesięć robić będzie niejeden dyktator, od którego dobrego humoru zależy dziś wysadzenie całego świata w powietrze. Wiele o tym mógłby powiedzieć Hitlerowi cesar ski drwał w Doorn.

Ośmieszłoby to całkowicie tych, którzy w ogniu sztucznych piorunów grożą ludzkości nową wojną. A ta sumienność odebrałaby im wszelką

7 dni chudych

moc działania, kiedy mocny potężny kajzer, który przyczynił się do wymordowania dziesięciu milionów ludzi i odważył się na to, bał się jednej rzeczy, ujawnienia, że jest kaleką, że ma jedną suchą rękę. Wydawało mu się, że go to o-

śmieszny i odbierze mu siłę i wpływ. Silny człowiek, wódz Za nowych lat dziesięć lub dwadzieścia, dowiemy się, co ukrywają prze nami dzisiejsi władcy, gdzie są ich bardzo ludzkie kalectwa i słabistki.

★

Po powrocie z wakacji
pamiętaj o odnowieniu
PRENUMERATY

Dzielny czeski wojak Szwejk wędruje dalej. Pisze się piąty tom epeji Haszka. Do dawnych przygód symbolicznego żołnierza c. i k. armii przybawają nowe. To już nie historyjki o papudze, która zdechła z żalu, bo jej chłopcy pióra z ogona wyrwali i o buldogu, którego zamiast papugi Szwejk sprzedał (niech mu kto spróbuje ogon wyrwać!), ale prawdziwa tragedia o wyrwaniu znaku państwa, to zafadnienie: będzie czy nie będzie Czechosłowacji.

Szwejk chwytą za hamulec, by powstrzymać zbliżającą się zgubę, ale cóż, Europa podobna jest do dawnej monarchii Habsburgów: wszystkie hamulce popsute.

Jan Szelağ

ZA RZĄDÓW PREMIERA
SKŁADKOWSKIEGO
MÓWIA, ŻE...

W związku z ostatnimi zarządzeniami rasistowskimi Italia ma bardzo złą prasę: jaka rasa — taka prasa.

★

O mowie ministra Świętosławskiego na otwarciu roku szkolnego: woda do młodości.

★

Z powodu wzmocnienia przez Francję linii Maginota, mówią, że Niemcy marząc o jej zdobyciu muszą mieć bujną imaginację.

★

List pasterski biskupów niemieckich protestujący przeciw prześladowaniom hitlerowskim został ogłoszony „pro publico ambonano“.

★

Litr wódki pojemności cysterny gazowej może wypić nawet dorosłe dziecko (1)

STANISŁAW JERZY LEC

FRASZKI

O KIELBASIE WYBORCZEJ

Mądrość ludowa nigdy nie umiera:
„Nie dla psa kielbasa!“ Bo pies nie wybiera.

O TALENTACH

Krzyżem nagradza państwo talenty. —
Dla jednych złoty, dla drugich Święty.

Z WYSOKICH SFER

Ten wysoki drapacz chmur
to był strasznie wielki gbur.
Ale chmurki doń się śmiały,
bo łaskotki straszne miały.

FRASZKA

Urażał ktoś jurności czarnoleskich fraszek,
więc mu rzecze: „Ach nie szydź tak szybko Mospanie,
pięć wieków ma ta jurność; Lepiej pokaż Waszeć,
czy ślad z jego jurności za pięć lat zostanie.

NA PEWNEGO DYGNITARZA—
IMPOTENTA

Wśród nader dziwnych żyje ten człowiek wawrunków,
Bo wpływy ma ogromne — a nie ma stosunków.

OBLUDA

„Oddam ci wszystko“ — szepnęła namiętnie.
Równie namiętnie odparłem, że chętnie.
Dzisiaj, gdy sięgam myślą nieco wstecz.
Widzę: Rzekła „wszystko“ — jedną dała rzecz.

Z BERLINA DONOSZA:

Kohn idzie przez Fridrichstrasse w Berlinie, śmiejąc się do rozpuku.

Meier podchodzi doń i zapytuje:

— Co cóż panu tak wesoło, panie Kohn? Z czego się pan śmieje?

— Jakto z czego? Ha-haha! Świeny kawał mu zrobiłem!

— Komu?

— Hitlerowi!

— ???

— Nie czyta pan tego rozporządzenia, że każdy Żyd będzie musiał przybrać sobie imię Izrael?...

— Tak. No co to co?

— Ja już i tak nazywam się.

— Ja już i tak nazywam się Izrael! (t)

CHOROBA.

Do znanego lekarza chorób nerwowych przychodzi Beniek i Zyskind.

— Proszę, panie Zyskind, niech pan siada — mówi lekarz. — No i jak tam z pańskim spaniem? Liczył pan przed zaśnięciem, jak panu ra dziłem?

— Owszem, nie powiem. Doliczyłem do 15.375.

— No i zasnął pan?

— Skąd. Musiałem już prze cież iść do biura. (1)

ANEGDOTY TEATRALNE

W jednym z teatrów wie deńskich występował przed laty dość przeciętny aktor charakterystyczny nazwiskiem Klein. Wszechpotężny wówczas krytyk Edward Hanslick odnosił się doń ze szczególną antypatią. W pewnej recenzji np. napisał o nim: „p. Klein jest najgorszym aktorem, jakiego kiedykolwiek widziałem“.

Rozgoryczony aktor, uważając to za rezultat osobistej niechęci, postanowił uciec się do podstępu.

Grając jedną z ról w komedii Nestroya „Lumpazivagabundus“ ucharakteryzował się tak, że nawet najbliżsi znajomi nie mogli go poznać. Poza tym za zgodą dyrektora figurował w programie pod zmienionym nazwiskiem: „Gross“.

Nazajutrz w recenzji Hanslicka można było przeczytać:

„Przyznaję się publicznie, że wyrządziłem wielką krzywdę p. Kleinowi, nazywając go najgorszym aktorem jakiego kiedykolwiek widziałem. Okazuje się, że najgorszym akto-

rem jakiegokolwiek widziałem jest p. Gross“.

★

— Komicy dzielę się na trzy kategorie — powiedział kiedyś słynny aktor Girardi — na grubych, chudych i na tych, którzy są naprawdę dobrymi komikami!

★

Podczas przedstawienia „Zielonego fraka“ w Teatrze Narodowym Jerzy Leszczyński mówi szeptem do Cwiklińskiej, wskazując na aktora, grającego jedną z ról epizodycznych:

— Ten nigdy z głodu nie umrze...

— Dlaczego?

— Bo ma kluski w gębie! (t)

BUCHBINDER
I SILBERFELD.

— Panie Silberfeld, jaka rzeczka w Polsce jest najładniejsza?

— Głupie pytanie. Co znaczy jaka jest najładniejsza? To rzecz gustu. Jednemu się podoba ta, drugiemu inna.

(1)

OSTROŻNOŚĆ
NIE ZAWADZI

Na placu Zgody spotykają się dwaj paryżanie.

— Wie pan, panie Dupont — mówi jedno — w moim domu mieszka pewien Niemiec...

— Pst!... Ciicho!.. Jak się Hitler dowie, zaraz będzie chciał zaanektować całą dzielnicę!..

OBRONA KONIECNA

Marousz wraca z Brazylii skąd przywiózł sobie piękną papugę Kakadu.

Na komorze celnej urzędnik żąda od niego uiszczenia cła w wysokości 100 franków.

— Co? Sto franków? — oburza się Mariusz. — Ależ to moc pieniędzy!

— Nic na to nie poradzę, proszę pana. Taki przepis: 100 franków za żywą papugę — za martwą nic.

— Hm.. — zastanawia się marsylczyk — sto franków za żywą papugę — za martwą nic... Co tu zrobić?..

W tym momencie rozlega się z klatki skrzeczący głos:

— J Te, Mariusz, tylko bez głupich kawałów! Płać! (t)

RZECZYWISTOŚĆ
UROJONA

Dwaj dzielni Jankesi Bill i Tom bawią w Paryżu.

Pewnego wieczora wybrali się na miasto, by poznać nocne życie stolicy świata.

Kompletnie zalani wracają nad ranem do hotelu.

Wchodzą do numeru i nie zapalając światła udają się na spoczynek. Przez omyłkę obaj kładą się do jednego łóżka.

Po paru minutach słychać głos Toma:

— Hallo, Bill! W moim łóżku leży jakiś obcy facet.

— A wiesz, Tom, to dziwny zbieg okoliczności, bo w moim łóżku też leży jakiś obcy facet!

— Co robić?

— Może ich wyrzucimy, Bill?

— Oh key!

W ciemności słychać odgłosy walki i huk ciała, walącego się na podłogę.

— Hallo, Bill, ja swojego wyrzuciłem! A ty?

— Niestety on mnie wyrzucił!

— Nic się nie martw Bill, chodź do mnie. Możemy prze spać się razem w jednym łóżku!

(t)

Z MARSYLII DONOSZA

Przedstawienie „Fausta“ w operze marsylskiej. Tenor jest w wyjątkowo kiepskiej formie głosowej.

Po bardzo podłym pierwszym akcie i skandalicznym drugim publiczność daje głośno wyraz swemu niezadowoleniu. Wreszcie zbliża się słynne trio w scenie pojedynku, w którym Walenty zostaje śmiertelnie zraniony przez doktora.

Przy pierwszym „si bemol“ tenor fałszuje okropnie, przy drugim „si bemol“ ucina straszliwego kogucika, przy trzecim — wogóle nie może wydo-
bywać głosu.

Sala tupie, wyje, gwizdże.

Trzeba przerwać przedstawienie. Przed kurtynę wychodzi dyrektor i stara się uspokoić szalejącą publiczność.

Z galerii trzeciego piętra rozlega się okrzyk:

— Panie dyrektorze! Czy tym razem... wyjątkowo... baryton nie mógł by zabić tenora?

MONIUS.

Mały Monius wraca ze szkoły o piątej po południu.

— Monius — woła zdenerwowana matka — co to ma znaczyć?

— Jakiś pan zgubił na ulicy przed szkołą pięć złotych. To pomagałem mu szukać.

— No i udało ci się?

Mały Monius macha ręką:

— Wszystko na nic. On sam znalazł. (1)

Znakomity kompozytor francuski Gounod był człowiekiem niezwykle skromnym i bezpretensjonalnym.

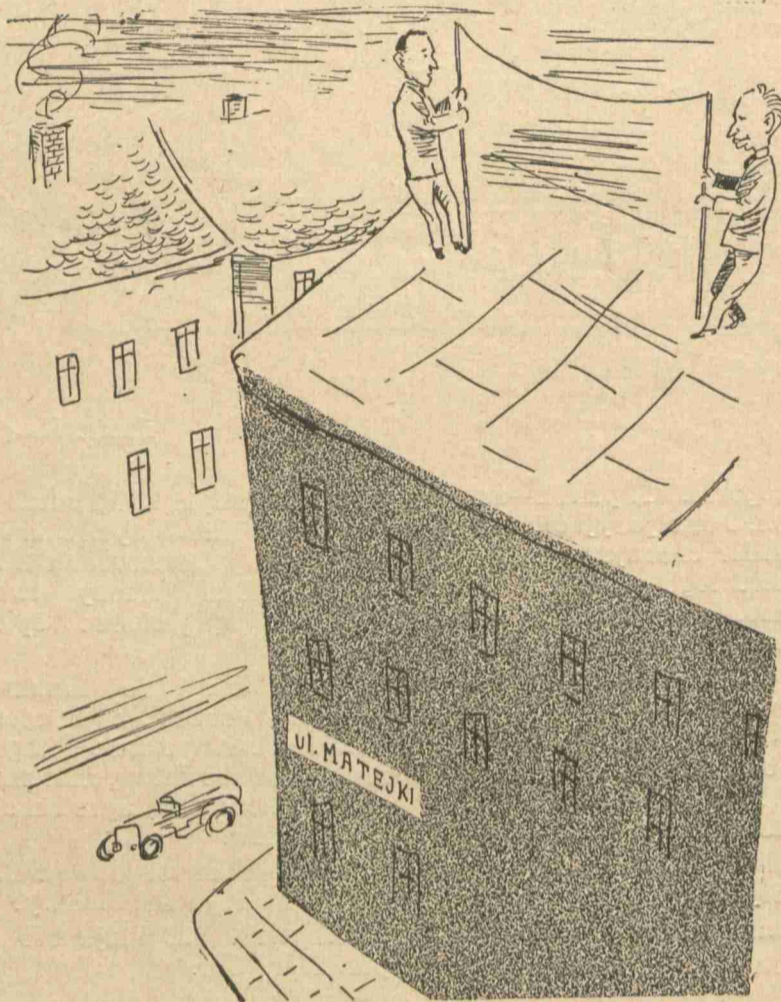
W r. 1865 był obecny na premierze „Afrykanki“ Meyerbeera w Paryżu.

Gdy po drugim akcie zapała kurtyna Gounod zawołał:

— Ależ to bezsensowne! Ależ to banalne! Nawet ja napisałbym taką operę! (t).

Jeden z najbliższych numerów „SZPILEK“ poświęcony będzie satyrze Ukraińskiej

WEDŁUG ŻYCZEN OZONU RADIO MA BYĆ PODPORZĄDKOWANE JEGO KIEROWNICTWU

rys. M. Reif

Boczna antena

KĄCIK RASISTOWSKI.

MORD RYTUALNY

Pan Milimeterficker zbankrutował. Przyszedł jednego dnia do domu i powiedział:

— Malwina, leżę.

— Co jest?

— Zbankrutowałem.

I od tej pory zaczęło się piękło. Nie było pieniędzy. Żona, czworo dzieci, — a pieniędzy nie ma.

Co sobota Malwina pytała:

— Przyniosłeś coś?

Pan Milimeterficker odpowiedział:

— Zależy co?

— Nie śmiem marzyć o niczym innym, jak o pieniądzach.

— Owszem będą, w przyszłym tygodniu.

Po miesiącu sytuacja stała się wręcz tragiczna.

— O ile nie dostanę w tym tygodniu pieniędzy — powiedziała pani Malwina — nie będziesz miał żony, będziesz miał kochankę swojego przyjaciela.

— Więc co mam robić?

— Weź nóż i idź na szosę.

Nie było innego wyjścia.

Milimeterficker wziął nóż i wyszedł na szosę. Ukrył się w gąszczu. Przyroda dnia tego wyjątkowo pachniała. Było jakoś błogo, jakoś rzeźko. Nawet ptaszki śpiewały...

Przejeżdżający wóz przywrócił go do rzeczywistości. Wyskoczył z zarośli.

— Pieniądze, albo życie — krzyknął i uniósł wysoko błyszczącą klingę noża kuchennego.

Podróżny bez słowa wyjął portfel.

Nagle Milimeterficker po-
bladł:

— Wszystko na, na — krzyknął — * ? ? ? ? ? nożem?...

oprac. Hlag.

PRZYGODA.

Walenty Podbródek i Kacper Galareta, dwóch bogatych ziemian, jedzie w przedziale drugiej klasy pociągu Radom — Warszawa.

W pewnym momencie Walenty mówi:

— Chciałbym odwiedzić toaletę.

— A co ci stoi na przeszkodzie?

— Brak mi niezbędnych utensylii, ściśle związanych z tą czynnością.

Kacper uśmiecha się:

— To nie jest żadna przeszkoda. Weź dwudziestozłotówkę.

— Racja. Nie wpadło mi na myśl.

Po pół godzinie Podbródek wraca z mocno niewyraźną miną.

— Co ci się stało? — zapytuje towarzyszy?

— Wyobraź sobie, że nie miałem więcej niż 19 złotych 60 groszy. (1)

ZBAWIENNA RADA.

Lolek Fajncyn należy do złotej młodzieży stolicy. Pół dnia śpi, drugie pół siedzi w kawiarni, a noce spędza na dancingu.

Stary Fajncyn żali się z tego powodu swojemu znajomemu:

— No i powiesz pan sam, panie Szyszkenes, co byś pan zrobił, żebyś pan miał takiego syna?

— Jest na to sposób.

— Pracowałbym od rana do nocy. Pracowałbym i szczenił. Po dwudziestu latach jestem milionerem.

— No i co z tego?

— ... i dopiero wtedy tobym takiego drania porządnie wydziedziczył. (1)

SZTUKA ŻYCIA.

Zosia robi wymówki Ziu-
cie:

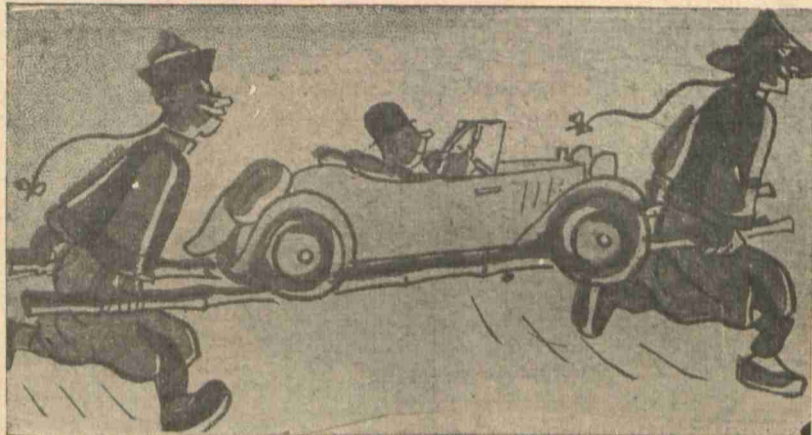
— Wiesz Ziuotka, że to naprawdę nie ma sensu. Jak ten twój kawaler może pozwolić czekać na siebie godzinę na ulicy?

Ziuotka patrzy z politowaniem na koleżankę:

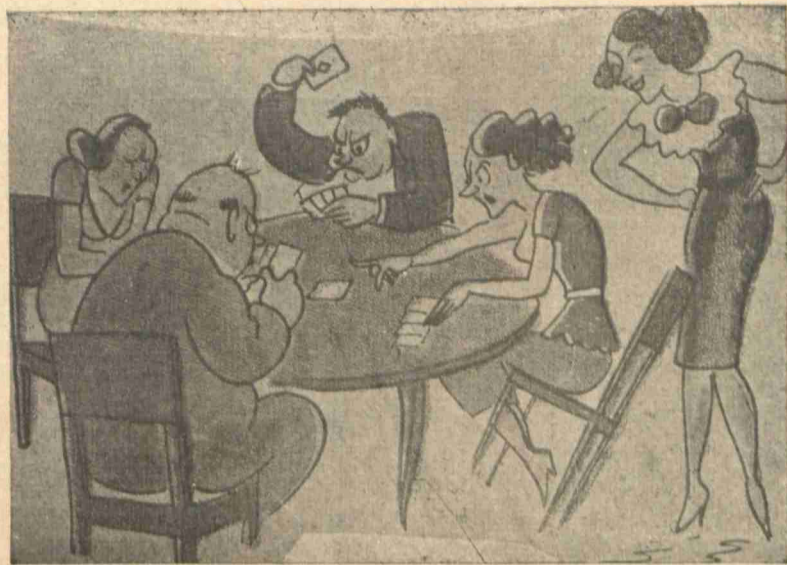
— Wiesz co ci powiem? Wolę czekać godzinę na narzeczonego, niż całe życie na męża. (1)

„OLLA CRISTALIN“ to rewelacja

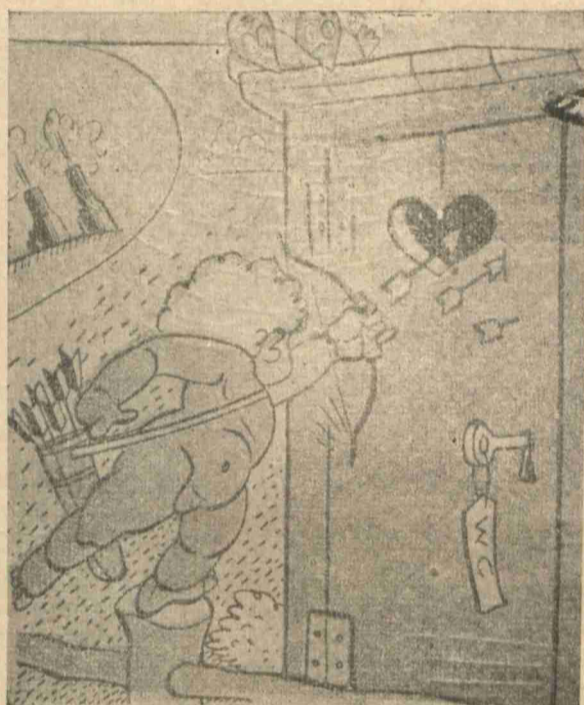
Humor duński

W Chinach zostały wprowadzone pierwsze samochody.

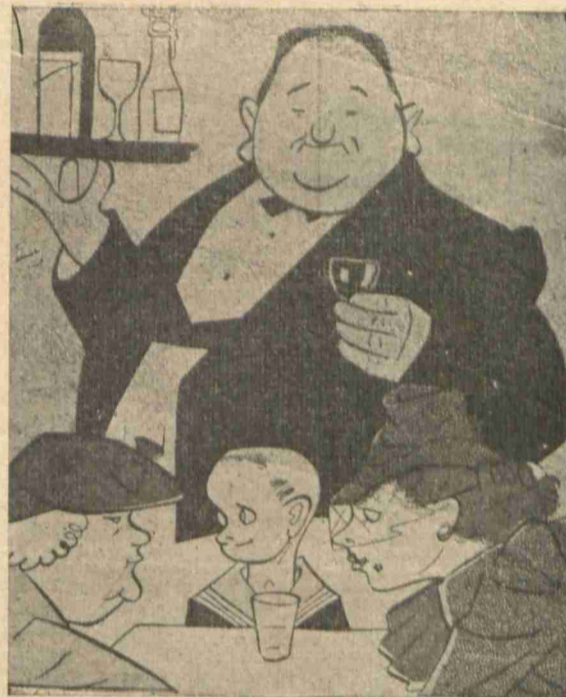
— Czy grać na pieniądze?
— Nie, tak tylko dla przyjemności.

Amor ćwiczy się.

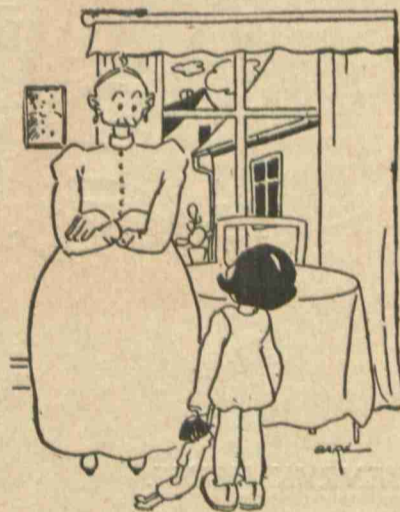
Miłość od pierwszego wejrzenia.

— Kiedy poznałaś swego męża?
— Gdy po raz pierwszy prosiłam go o pieniądze na gospodarstwo.

Szkockie bliźnięta przy goleniu oszczędzają lustro.

— Ciociu, a czy ty masz dzisci?
— Nie, nie mam. Bocian nie chciał mi ani jednego przynieść.
— E, jak będziesz w dalszym ciągu wierzyła w bociany, to dzieci nigdy nie będziesz miała.

„Szpilki“ ukazują się co tydzień. — Przedruk bez podania źródła wzbroniony.

Prenumerata kwartalna wraz z przesyłką 3 zł. Za granicą 4.50 zł. Przekaz rozrachunkowy nr. 766.

Redakcja i Administracja: Warszawa, W. Górskiego 6 m. 1 tel. 3-36-91. Administracja czynna codziennie od 10 do 13. w poł. Redakcja przyjmuje w poniedziałki i czwartki od 5-ej do 6-ej pp. Rękopisów nie zwraca się.

Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Cena ogłoszeń: w tekście 1 zł. za mm.

Redaktor: Eryk Lipiński

Wydawca: Zbigniew Mitzner.

Drukarnia Dziennikarska, Warszawa, Ogrodowa 39/41, tel. 3-22-17.

Szpilki

rys. Franciszek Parecki

HENRYK HEINE.

Ja dla ciebie robię wiersze
I do nóżek składam je ci.
A twój tłusty pan małżonek
Wciąż ci robi dzieci.

Wiersze — ptaki drżą nad tobą,
Śpiew ich wabi cię i kusi
— Dzieci wrzeszczą w niebogłoso:
„Mama, tata, papu, siusiu!”

Ludzie lubią dźwięk mych wierszy
I smakują je miłośnie,
A od wrzasku twoich dzieci
Uciekają, gdzie pieprz rośnie.

Lecz ja, jeśli mam być szczery,
Z dwóch tych zajęć wolę pierwsze:
Wolałbym ci robić dzieci.
Niżli najpiękniejsze wiersze.

(tłum. Milan).